

БҮРЯАД АРАДАЙ СӨНИН

Бүгэдэ арадай сонин

1921 оной декабрик 21-нээ гараа

1999

октябриин 27

Намарай һуул хүхэ нохой нарын 18 гарагай 4 СРЕДА №118 (20178)

Засагай

дээдын зургаануудта

ТУСХАЙ ДУГААР

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ГҮЙСЭДХЭЛГЫН ЗАСАГАЙ ЗУРГААНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИН ДОЛООН ХОНОГ

Болзор	Хэмжээ ябууланууд	Гүйсэдхэгшэд
НИИТЭ РЕСПУБЛИКАНСКА ХЭМЖЭЭ ЯБУУЛГАНУУД		
26.10	Республиканска профсоюзна суглаан.	
28.10	1999 ондо хүүгэдые болон эдиришүүлэе элүүржүүлгээр, тэдэнэй зунай хадгалаа эмхидхэлгээр дүн асуудалаар республиканска конференци.	
28.10	Буряад Республикада Россин арадуудай Ассамблейн отделение эмхидхэн үйлдүүлгээр конференци.	
29.10	Буряадай комсомолой 75 жэлэй ойдо зориулагдаһан баяр ёһололой суглаан.	
31.10	Политическэ хамалган хашалганда орогшодой дурасхаалай үдэр.	
Буряад Республикын Президент-Правительствын Түрүүлэгшэ А.В. ПОТАПОВАЙ үнгэргэхэ хэмжээ ябууланууд		
25.10	Министерствэнүүд, албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдтэй Буряад Республикын 2000 оной социально-экономическа хүгжэлтын уридшалан түсэблэн үйлдүүлгэе зүбшэн хэлсэлгэ.	
26.10	Республиканска профсоюзай суглаанда хабаадалга.	
26.10	Улаан-Удын хүдэлмэриншэдэй посёлогуудаар ябалга.	
27.10	Албанай хэрэгээр Зэдын аймаг ошолог.	
28.10	Буряад Республикада Россин Ассамблейн таһагыг байгуулаар конференцидэ бабаадалга.	
29.10	ВЧК-гай заседани.	
29.10	Буряадай комсомолой 75 жэлэй ойдо зориулагдаһан баяр ёһололой суглаанда бабаадалга.	
29.10	Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшонортой зүблөөн. Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшонорой залан хүтэлбэрилдэг министрствэнүүдэй, албан зургаануудай хэмжээ ябууланууд	
В.КАГАЛОВ		
25.10	ВЧК-гай хүдэлмэрилгын бүлэгтэй заседани.	
26.10	Республикын министрствэнүүд, албан зургаанууд болон аймагуудаар 2000 оной республиканска бюджетэй проект зүбшэн хэлсэлгэ.	Минфин
26.10	Коммерческэ банкуудтай инвестиционно проектүүдые зүбшэн хэлсэлгэ.	Үндэһэтэй банк
28.10	Архийн зүйлнүүдые үйлдэбэрилгээр ба худалдалгаар албан хоорондын комиссин нүүдэл заседани.	Үндэһэтэй банк
28-29.10	Мухар-Шабэрэй аймаг албанай хэрэгээр ошоог.	Госкомторг
А.Ю.НАЛЕТОВ		
27.10	2000 оной бюджетэй проектээр зүбшэлэгын комиссин заседани үнгэргэлгэ. Правительствын заседаниин һүүдэ «2000 оной республиканска бюджет тухай» гүйсэдхэлгэ хуулин проектые парижуула.	
25.10	РФ-гэй Финансын министрствэдэ республиканска эдэ хоолой жасые асуулгада федеральна бюджетдээ республикын мэдээд дамжуулагдаһан мүнгэ зөөри хэрэглэлгэ тухай тоосоо бэлдэжэ үгэлгэ.	
29.10	«Буряад Республикын экспортно политика» гэхэн асуудалаар зүблөө үнгэргэлгэ.	Экономикын министрство
29.10	Пластикова картануудаар тоосолоор кредитнэ эмхинүүдтэй семинар үнгэргэлгэ.	Үндэһэтэй банк
Е.К.ХАНХАЛАЕВ		
29.10	Хүн зоние социальна талаар хамгаалгын болон ажалаар хангалгын министрствын коллегин заседани.	Социальна хамгаалгын министрство
27.10	Республикын комсомолой 75 жэлэй ойдо зориулагдаһан залуунуудые үйлдүүлгын асуудалнуудаар «Дүхэриг шэрээтэй» заседани.	Эрдэм нуралсалай министрство
30.10	Драматург А.Шадаевай 100 жэлэй ойдо зориулагдаһан эрдэмтэй-практическа конференци.	Соёлой министрство
26.10	Инвалидуудай Бүхэроссин бүлгэмэй буряадай таһагай пленумэй хүдэлмэридэ бабаадалга.	Социальна хамгаалгын министрство
28.10	Мэргэжэлэй эрдэм нуралсалай эмхи зургаануудай хурагшадтай дунда техникескэ семинар урлан парижуулха шадабарини хүтжөөлгөөр ба эдэбхижүүлгээр республиканска семинар.	
28-29.10	Эрдэм нуралсалай стандартын эрилтэтэй зохидуулан, эрдэм нуралсалай эрхэм хүмүүжүүлгын шапар найжаруулгаар шийдхэгдэггүй асуудалаар мэргэжэлэй семинаринуудай, нуралсалай үйлдэбэрилгын хүдэлмэрин талаар директорнуудэй орлогшонорой республиканска семинар-зүблөөн.	Эрдэм нуралсалай министрство
28.10	Түрэнөөр 60 жэлэй ойдо зориулагдаһан уран зурааша А.Даржаевай хубин үйлдүүлгэ (Сампиловай нэрэмжэтэ уран найханай музей).	Эрдэм нуралсалай министрство
В.В.ПЕРЕЛЯЕВ		
28.10	«Бурятлестопром» акционернэ бүлгэмдэ салин түлэлгөөр комиссин заседани.	Соёлой министрство
28.10	Барилга-хабаргалгын хүдэлмэринүүдэй шаарай асуудалнуудаар барилгын үйлдүүлгэ хүтэлбэрилэгшэдтэй зүблөөн.	Миншром
28.10	Буряад Республикын Госстрой коллегин заседани.	Госстрой
29.10	«Кулипарин уран шадабаритан - III мянгадахи жэлдэ» уласхоорондын фестивальда хабаадалгын асуудалаар кулипарна совет үнгэргэлгэ.	Госкомторг
29.10	Республикын аймагуудта түлишэ зөөлгөөр мэдээсэлнүүдые суглуула	ЖКХ-гай талаар госкомитет
П.М.БОЛОНЕВ		
29.10	Ургаса хуряалгын ябсын хойноһоо хиналта.	Минсельхозпрод
2000 оной тарилгада үрэнэ хүрэнгэ хаалгын, тэдэниие тарилгын шапартга хүргэлгын үйлдүүлгэ хойноһоо хиналта.	Минсельхозпрод	
29.10	Республикын мяханай комбинатда Монголһоо 10 мянган толгой эбэртэ бодо мал харуулга зүбшөөл абалгаар ветеринарин департаменттай хүдэлмэрилгэ.	Минсельхозпрод
29.10	Эдэе хоолой корпорациин урда үри шэритэй болон абанан уялгануудаа дүүргэжэ үйлдүүлгэ хүдөө ажыхын үйлдэбэрилгэдтэй 1995-99 онуудай бюджетнэ урьһаламжые асуудалаар хүдэлмэри ябуула.	
В.А.ПОЛЮТОВ		
26.10	Буряадай комсомолой эмхин 75 жэлэй ойдо зориулагдаһан хэмжээ ябуулануудые бэлдэжэ үнгэргэлгөөр эмхидхэлэй комитедэй заседани.	Госкомимущество
29.10	Түрэнэй зөөри хүтэлбэрилгын ашаг үрэ болон тэрэниие хэрэглэгшэ оруулагдаһан үйлдүүлгэ оршо тухай» Правительствын заседанида материалнуудые бэлдэлгэ.	Госкомимущество
29.10	Буряад Республикада түрэнэй зөөри хүтэлбэрилгын юрэнхы гуримууд тухай» Буряад Республикын хуулин проектые хаража үзэхэ Арадай Хуралай комиссин үйлдүүлгэ хабаадалга.	Госкомимущество
Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшон, Россин Федерациин Президентын дэргэдэхи Буряад Республикын бүрин эрхэтэ түлөөлэгшэ И.Н.ГОРОВОЙ үнгэргэхэ хэмжээ ябууланууд		
2000 оной бюджетэй проектээр министрствэнүүдтэй болон албан зургаануудтай хүдэлмэрилгэ.		
29.10	Монголһагай Правительствын болон РФ-гэй Правительствын 1999 оной майн 4-нэй 199-дэхи номерой тогтоолоор хүдэлмэрилгэ.	
29.10	Минэкономикодо, Госкомсервте, Минфиндэ, РФ-гэй МЧС-гэ байгша оной аймагуудээр болон 2000 оной тоолон тодорхойлолго дээрэ хүдэлмэрилгэ.	
29.10	Трансфертнүүдые болон 1999 оной бюджетээр хараалагдаһан бусад мүнгэ зөөри үйлдүүлгөөр РФ-гэй Минфиндэ хүдэлмэрилгэ.	
29.10	Энэрхы сэдхэлэй туһаламжын асуудалнуудаар Россин Правительствода, Минсельхозпродто хүдэлмэрилгэ.	

ХАДАТА ЗАХААМИН НЭРГЭНЭ

Буряадай Президент Леонид Потапов албанай хэрэгээр үнгэргэжэ четвергдэ Закаменск хото ошоод эрбэ.

Республикые толгойлогшо энэ нютагаар ябахандаа, Зэдын комбинатда хаагдаһанай удаа хүшэр байдалда ороһон Захааминай аймагай социально-экономическа хүгжэлтын программа дүүргэлгээр Правительствын ябуулан ажал хүдэлмэри тухай тоосоһон байна. Захаамин нютагайхид ажалгүйдэжэ зобоно. Энээнһээ боложо хүн зон нютагһаа гаража, ондоо газарнуудта жаргалаа бэдэрхэ баатай болоно. 3 таһалгатай болбосон түхэлтэй байра анхан баян байһан Закаменск хотодо оройдоол 2-3 мянган түхэригөөр худалдажа абахаар.

Эрээдүйдэ хэрэг байдалнай найжарха гэжэ найдалаа алдаагүй зон Закаменск хотодо үлэжэ. Эдэ зон зүб шийдэ. Юуб гэхэдэ аймагай хэрэг байдал нэргэжэ эхилэнхэй. Мүнөө мяханай комбинатда Монголһоо 1500 толгой эбэртэ бодо мал асарагдажа тушаагдахань. Эндэхи мяханай комбинат Улаан-Удын дэлгүүртэ өөһэдынгөө продукция табина. Захааминда үйлдэбэрилэгдэһэн мяханай зүйлнүүд республикын, нийслэл хотын ажаһууштадэй дунда эрилтэ ехэтэй. Мүн тийхэдэ эндэхи пивэ үйлдэбэрилдэг завод бүтээн гаргадаг продукциягаа ассортимент үргэдхэые оролодо.

«Закаменск» гэхэн алта бэдэрэлгын артелиин түбхинэн газарта республикые толгойлогшо хүрбэ. Ная болотор эндэ 40 хүн хүдэлдэг байгаа наа, мүнөө 220 ажалшадтай болонхой. Мүн эндэ 300 килограмм алта олзоборилно. Гадна артелиин материално-техническэ үндэһэ хууринь саг үргэлжэ бэхижүүлэгдэнэ, нарын эрээдүйдэ вольфрам дахинаа олзоборилдог болохо хараа түсэбтэй.

Байгша ондо «Каскад» шулуу болбосоруулаа предприятия түрүүшынгээ продукция бүтээн гаргахань. Захаамин нютагай эрээдүие иматгал холын хараатайгаар хүдэлжэ байһан иимэрхүү бага предприятинууд болон үйлдэбэринүүд байгуулха байна гэжэ Президент тоолоно. Эдэ бүтэдэн, хадата Захааминие нэргээн хүгжөөлгын программа дүүргэлгээр ябуулагдажа байһан хүдэлмэрин түрүүшын дүнгүүд гээшэ.

БЮДЖЕДЫЕ БАЯЖУУЛХЫН ТУЛА

Буряадай Правительство ээлжээтэ заседани үнгэргэжэ, республиканска үри шэрин талаар хүдэлмэри ябуулаг түбэй ажал хэрэг зүбшэбэ. Гадна республиканска бюджетдэ мүнгэ зөөри оруулалгаар хэдэн хэмжээн тодорхойлогдоо. Тэдэнэй нэгэн хадаа энэ түбье федеральна үри шэрин талаар хүдэлмэри ябуулаг түб болон республиканска түб гэжэ хоёр ондоо болгожо хубааба. Хуулин ёһоор иимэ ажал ябуула бүрин эрхэтэй эмхинүүдые дахин бүридхэлдэ абаха, үри шэринүүдээр аукционуудые, хабаадаштадэй дунда хоорондын тоосоонуудые үнгэргэхэ ажал хараалагдаа. Энээнһээ гадна буялагдажа абтаһан архийн зүйлнүүдые, ой модо оптоор худалдаха хэрэг зүбшэгдөө.

Иимэ түбүүдэй эдэбхитэйгээр хүдэлхын, эд зөөри саг дары худалдахын тула буялагдажа абтаһан, мүн эзэгүй зөөри тухай мэдээнүүдэй банк байгуулагдаха юм. Тэрэниие байгуулагда Буряад Республикын Правительствын дэргэдэхи үри шэринүүдэй талаар хүдэлмэри ябуулаг республиканска түб, Финансын, Юстициин министрствэнүүд, Буряад Республикын Эд зөөри хүтэлбэрилгын талаар гүрэнэй комитет, Буряад Республикадахи РФ-гэй Налогой полициин федеральна албанай управлени хабаадуулагдаха байха.

ОНОХОЙ - ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ГОЛ АНХАРАЛДА

1999-2000 онуудта Онохой хууриние доройтонги байдалһаа гаргаха, эндэхи социально-экономическа байдалые нь тогтонижоруулаха асуудалаар Буряадай Правительствын, Загарайн районой өөһэдэй хүтэлбэрин захиргаанай болон муниципальна «Онохойлесэкспорт» унитарна предприятиин хоорондо баталагдаһан хэлсээн хүсэндөө оробо.

Онохой посёлогой социально-экономическа байдалые тогтонижоруулгада шэглүүлэгдэһэн хэмжээ ябуулануудые бэдүүлгээр дээрэ нэрлэгдэгшэ талануудай эрхэ түлөөлэгшнүүд, мүн харюусалга тодорхойлогдоо. Тэдэнэр бага олзын хэрэг эрхилэлгы болон материална үйлдэбэриние хүгжөөхэ, хүн зоние ажалаар хангаха, хуудал байдалые нь найжаруулаха, хүнгэлэлтэтэй гуримаар бюджетдээ урьһаламжа үгэлгы, инвестицинүүдые шэлжүүлгы гүрэнэй талаһаа дэмжэхэ хэрэгтэй түлөө харюусалгатай. Гадна Буряадай Правительство 2000 оной бюджетые түсэблэн табиха үедөө Онохой посёлогто шэпэ котельнэ бариха, мүн урид байһыень заһабарилха хэрэгтэ мүнгэ зөөри номолхоор хараална.

Буряад Республикын Президентын болон Правительствын хэлбэлэй албан.

Дайнай, ажалай, Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй болон хуули хамгаалгын албан зургаануудай ветерануудай (пенсионернүүдэй) Буряадай республиканска ниитын эмхин 1999 оной октябрин 7-ной ТОГТООЛ

Наһажаал зоной уласхоорондын жэлые үнгэргэлгэтэй болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда илалта туйлаһаар 55 жэлэй ойдо бэлдэлгэтэй дашарамдуулан, ветерануудые социальнo-экономическа талаар хамгаалха хүдэлмэри тухай

Буряад Республикын хүн зоние социальна талаар хамгаалгын болон ажалар хангалгын министрэй «Наһажаал зоной уласхоорондын жэлые үнгэргэлгэтэй болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда илалта туйлаһаар 55 жэлэй ойдо бэлдэлгэтэй дашарамдуулан, ветерануудые социальнo-экономическа талаар хамгаалха хүдэлмэри тухай» элидхэл шагнаад ба зүбшгэн хэлсээд, Буряад Республикын Правительство, нютагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаанууд болон ветерануудай эмхинүүд пенсионно хангалгы, ветерануудай шуудал байдалынь, медицинн талаар ба эм домоор тэдэни хангалгы найжаруулаар, Илалтын 55 жэлэй ойдо бэлдэлгэтэй дашарамдуулан Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветерануудта нэгэ дахин үгтэхэ мүнгэн туйлаһамжануудые эмхидхэлгээр болон ветерануудай ажануудалай эрхэ байдал шалгах хэрэг үнгэргэлгээр тодорхой хүдэлмэри ябуулаа гэжэ пленум тэмдэглэнэ. «Ветеранууд тухай» Федеральна Хууляар хараалагдаһан олон хүнгэлэлтэнүүд ветерануудта олгогдоно. 1999 оной августын 24-нэй байдалаар пенсинүүдые түлээгөөр ушаруулагдаһан үри шэринүүд усадагдаа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай инвалидуудта, дайнда хабаадагшадта, ара талын ветерануудта эмшэлдэг врачнуудайн үгтэн рецетпнүүдээр түлөөһэгүйгөөр эм абахын тула мүнгэ зөөри үгтэжэ эхилээ. Республикын хото городуудта болон аймагуудта наһатай зоной уласхоорондын үдэрнүүдтэ зориулагдаһан хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэнэ. Гэхэтэй хамта Буряад Республикын Правительствын аймагуудай болон хото городуудай захиргаануудай толгойлогшонорой «Ветеранууд тухай» Федеральна Хууляар хараалагдаһан хүнгэлэлтэнүүдэй зарим янзанууд ёһото хэмжээндэ дүүргэгдэнэгүй гэжэ анхаралынь хандуулаа. Нютагай өөһэдн хүтэлбэрин албан зургаанууд, илангаяа Улаан-Үдэ хотын, муниципальна болон коммерческэ, городской, мүн районууд хоорондын автопассажирска транспортаар ветерануудай түлөөһэгүйгөөр ябалгада хүнгэлэлтэнүүдые олгохо, гүрэнэй ба муниципальна гэр байрын жасануудһаа тэдэндэ түлөөһэгүйгөөр гэр байра

үгтэхэ асуудалнуудые ехэ муугаар шийдхэнэ, тэршэлэн Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалидуудай болон хабаадагшадтай гэр байрануудые заһабарилха хэрэг хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Түлээ түлишэ абаха, гэртээ асархын тула транспортын гаргашануудые түлээгэдэнь мүнгэ зөөри хүсэд хүрэхэ хэмжээндэ таһалжа үгэнгүй, шүдэнэй протезировани хэхэ, эрэмдэг бзетэйшүүлэй ябаха хэрэгсэлнүүдые абалгада хэрэгтэй мүнгэ зөөри үгтэнэгүй. «Буряад Республикын 1999 оной республиканска бюджет тухай» Хуулида 1999 оной федеральна бюджетдээр хараалагдаһанай ёһоор Буряад Республикада үгтэхэ трансфертын тоосоондо баталагдаһан мүнгэ зөөрин оройдоол 15 процентнь «Ветеранууд тухай» федеральна Хуулида һомологдохо ёһотой аад, энэ багахан хэмжээний мүнгэ зөөрин оройдоол 33 процентнь түрүүшн хахад жэлдэ үгтөө гэжэ пленум тэмдэглэнэ. Буряад Республикын Правительство болон Арадай Хурал хүнгэлэлтэнүүдые олгоходоо, албан зургаанай ба социальна гэжэ илгаша асуудал шийдхэнэгүй. Тиигэбэл, албан зургаануудай хүнгэлэлтэнүүдые гүйсэдхэлгөөр гаргашанууд федеральна зохио албан зургаануудай мүнгэ зөөриһөө республиканска бюджетдэ бусаагдаха ёһотой байгаа ха юм. Пленум иигэжэ тогтооно: 1. Буряад Республикын Правительствые удаадахи хэмжээнүүдые абахынь гуйха. - Буряад Республикын Правительствын 1999 оной июлин 12-ой 248-дахи номерой «Ветеранууд тухай» федеральна Хуулие бэлүүлгэ тухай» Тогтоолые хэлбэришггүйгөөр дүүргэлгээр; - Социальна талаар хамгаалагдаагүй хүн зоние дэмжэлгэдэ үгтэхэ худалдагшаа абтадаг 5 процент налгоһоо суглуулагдаһан мүнгэ зөөри гаргашалгы шалгалта үнгэргэхэ. 2. «Ветеранууд тухай» федеральна Хуулитай зохиладуулан муниципальна болон коммерческэ городской ба районууд хоорондын автомобильна

транспортод ветерануудай түлөөһэгүйгөөр ябалда хангах асуудал захиан хүртэр шийдхэхиень Улаан-Үдэ хотын захиргаанда (Г.А.Айдаев) хандаха. 3. «Ветеранууд тухай» федеральна хуули зохилдуулан «Россин Федерациин 2000 оной бюджет тухай» Федеральна Хууляар Буряад Республикада үгтэхөөр хараалагдаһан хэмжээндэ «Ветеранууд тухай» Федеральна Хуулитай зохилдуулан олгогдохо хүнгэлэлтэнүүдтэ мүнгэ зөөри һомололгы Буряад Республикын 2000 оной бюджет бүрилдүүлхэдэ абхадаа хараалхынь, мүн федеральна зохио албан зургаануудай мүнгэ зөөри бусаажа түлэхын түлээгэдэ хүнгэлэлтэнүүдые албан зургаанай, түлээгэдэ социальна шэглэлнүүдтэ хубаарилха тухай хэмжээ хаража үзэхынь, абахынь Буряад Республикын Арадай Хуралые гуйха. 4. Республикын ветерануудай эмхинүүд нютагай өөһэдн хүтэлбэрин албан зургаануудта министрствэнүүдтэй болон бусад эмхи зургаануудтай хамта наһажаал зоной уласхоорондын жэлые болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда туйлагдаһан Илалтын 55 жэлэй оие бэлдэжэ үнгэргэлгээр үдэр баталагдаһан хэмжээ ябуулгануудые бэлүүлгээр хэмжээ абаха. 5. Ветерануудай аймаг болон хото городуудай соведүүд тэдхэмжэ үзүүлэгдэхээр байдалтай инвалидуудта, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадагшадта, мүн дайнда наһа барагшадтай болон үдэрнүүдтэ, ара талын ажалшадта материална бодом туйлаһамжа үзүүлгээр эмхинүүдэй болон предприятинуудай, коммерческэ бүридэлгэнүүдэй болон бюджетдээ гадуур жасануудай хүтэлбэрилгэгшэдэй үдэр хэмжээ абаха хэрэг эрид шууд туйлаха. 6. Улаан-Үдэ хотодо Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнда ами наһая алдаһан Буряад ороной сэрэгшэд Илалтын мемориальна хүшөө бодхоохо талаар хүдэлмэринүүдые яруулха тухай асуудал шийдхэхиень Буряадай Президент болон Правительствые гуйха. Ветерануудай республиканска совед түүүүлэгшэ М.Ц.ГАРМАЕВ

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ПРАВИТЕЛЬСТВЫН	ТОГТООЛ
-----------------------------------	---------

1999 оной сентябриин 30-най 361-гэхи дугаара

Богони болзрто хэрэглэгдэдэг тусхай түхээрэлгэнүүдтэ болон хүдэлхыень болюулан зөөридэ тохогдодог налоогоор хүнгэлэлтэнүүдые олгохо гурим тухай

Буряад Республикын 1999 оной майн 14-нэй 175-II номерой «Буряад Республикын 1999 оной республиканска бюджет тухай» хуулие дүүргэхын тула Буряад Республикын Правительство иигэжэ тогтооно: Буряад Республикын «Буряад Республикын 1999 оной республиканска бюджет тухай» хуулин 15-дахи статьятай зохилдуулан, богони болзрто хэрэглэгдэдэг тусхай түхээрэлгэнүүдтэ болон хүдэлхыень болюулан эд зөөридэ тохогдодог налоогоор хүнгэлэлтэнүүдые олгохо хабсаргагдаһан гурим баталха.

2. Республикын нютагай өөһэдн хүтэлбэрин албан зургаануудта эд зөөридэ тохогдодог налоогоор хүнгэлэлтэнүүдые олгоходоо энэ гурим хүтэлбэри болгохынь зууршала. Эд зөөридэ тохогдодог налоогоор хүнгэлэлтэнүүд удаадахи эрилтэнүүдые дүүргэдэ байһан ушарта эмхи зургаануудта олгогдохо: - «Эд зөөридэ тохогдодог налоогоор хүнгэлэлтэнүүдые олгохо эрилтэнүүд тухай» хэлсээнэй байһан ушарта; - тоосохо кварталда гү, али тоосохо жэлэй эхинһээ мүнгэнэй тоосоогоор

худаалагдаха продукция хэмжээн үнгэрхэн жэлэй зохио үсын зэргэсүүлэгдэхэн сэнгүүдээр; - сүлөөлэгдэхэн мүнгэ зөөри үйлдбэри хөгжөөлгэдэ, продукция бүтээн гаргалгы дэшлүүлгэдэ, эрьсэдэ байһан мүнгэ зөөри элбэгжүүлгэдэ шэглүүлхэ. 4. Буряад Республикын халбарин министрствэнүүдтэ (албан зургаануудта) болон комитедүүдтэ квартал бүхэндэ апрелин 15, майн 15, августын 15 ба ноябриин 15 хүртэр болзрто Буряад Республикын Экономикын болон

гадаадын холбоонуудай министрствэнүүдтэ эд зөөрин налоогоор хүнгэлэлтэнүүдтэ олголын ашаг үрэ тухай мэдээсэл үгтэхэ. 5. Тус тогтоолые дүүргэлгын хойноһоо хиналта бэлүүлхынь Буряад Республикын Президентын Хиналтай управленидэ (Н.М.Белоколовод) даалгана. Буряад Республикын Президент Правительствын Түүүүлэгшэ А.В.ПОТАПОВ Буряад Республикын Президент болон Правительствын Хэрэгүүдэй эрхилэгшэ - Захиргаанай хүтэлбэрилэгшэ Н.И.БЫКОВ

Буряад Республикын Правительствын 1999 оной сентябриин 30-най 361-гэхи номерой тогтоолоор баталагда

Богони болзрто хэрэглэгдэдэг тусхай түхээрэлгэнүүдтэ болон хүдэлхыень болюулан зөөридэ тохогдодог налоогоор хүнгэлэлтэнүүдые олгохо ГУРИМ

Энэ гуримаар үйлдбэрин технологийн ёһоор богони болзрто хэрэглэгдэдэг тусхай түхээрэлгэнүүдтэ тохогдодог болон хүдэлхыень болюулан зөөридэ тохогдодог налог түлээгдөө сүлөөлхэ янзаар зөөрин, налоогоор хүнгэлэлтэнүүдые олгогдо гуримшуулагдадаг. Богони болзрто хэрэглэгдэдэг тусхай түхээрэлгэнүүдтэ хүдэлмэрин нэгэ халаанда үгтэрдэг сагай 30 процентһээ бага бэшэдэнь технологическа ажалда хабаадуулагдадаг тусхай түхээрэлгэ ороно. Технологическа ажалда хабаадуулагдаһан болон тэрэниһээ хүдэлхыень болюула тухай тогтоогдохон гуримаар гаргагдаһан эд зөөри зоосоогдохон гэжэ тоологдоно. Предпритийн хүтэлбэрлэгшын захиралтаар хүдэлхыень болюулан зөөрин тоолодо

тогтоогдодог, тэрэндэ эд зөөрин удаан болзрой хадагаламжада (зургаан наһаа үлүү болзрто) табигдаһан тухай актууд хабсаргагдадаг. 1. Эд зөөрин налогой талаар хүнгэлэлтэйгөөр налог тохохо хэрэгтэ хабаадуулагдаха дуратай эмхи эд зөөридэ тохогдохо налоогоор хүнгэлэлтэнүүдые олгохо эрилтэнүүд тухай хэлсээ баталдаг: - Буряад Республикын Правительстватай - республиканска бюджеттэ оруулагдадаг налогой хубида; - нютагай өөһэдн хүтэлбэрин захиргаантай - нютагай бюджеттэ оруулагдадаг налогой хубида. 2. Хүнгэлэлтэнүүдые абахын тула эмхи зургаан хадаа республиканска бюджеттэ оруулагдадаг налогой хубяар халбарин министрствэдэ (албан зургаанда) гү, али

халбарин комитедтэ, харин нютагай бюджеттэ һомологдодог налогой хубяар, нютагай өөһэдн хүтэлбэрин толгойлогшодо удаадахи документнүүдые үгтэхэ ёһотой: хүнгэлэлтэнүүдые олгохо тухай мэдүүлгэ, хэлсээнэй проект, хүнгэлэлтэнүүдые хэрэглэгын дүнгөөр одоһон мүнгэ зөөри шэлжүүлгын зорилоонуудые үндэһэлэн баримталга, тэрэшэлэн: - богони болзрто хэрэглэгдэдэг тухай түхээрэлгээр, тусхай түхээрэлгын тоололго (нэрлэлгэ, модель, инвентарна номер, ашагалгын коэффициентын тоолон тодорхойлго, сэн) богони болзрто хэрэглэгдэхэн тухайн баримтатгайгаар; - Хүдэлхыень болюулан түхээрэлгээр түхээрэлгын зоосоогдохон тухайн захиралга, хүдэлхыень болюулан зөөрин тоололго (нэрлэлгэ, модель,

инвентарна номер, сэн) удаан болзрой хадагаламжада эд зөөрин табигдаһан тухай акт. 3. Үгтэхэн документнүүдэй шалгагдаһанай удаа Буряад Республикын гүйсэдхэхэ засагай финансын албан зургаануудта заабол бүридхэлдэ абтаха эд зөөридэ тохогдохо налоогоор хүнгэлэлтэнүүдые олгохо тухай хэлсээн баталагдадаг. 4. Предприти налогой зохио албан зургаануудтай тусхай түхээрэлгэнүүдэй болон хүдэлхыень болюулан эд зөөрин тоололгонуудай хабсаргагдаһан хэлсээнэй экземпляр үгэдэг. Энэ документ эд зөөрин налоогоор хүнгэлэлтэнүүдые олгохо үндэһэн болодог. 5. Предприти хүтэлбэрлэгшын захиралтаар удаан болзрой хадагаламжаһаа эд зөөри болюула эрхэтэй, энээн тухай гурбан үдэрэй болзрто

Республик... тунуудые... ананай... адосотойг... хундэтэ... БУРЯАД... СПОРТ... ЭЛМЭРИ... АРТЫН... КАНДРОВ... АБАРИЛГА... МАШИНЫН... СМОЛО... КОЛЛЕВИЧ... АБАРИЛГА... МАШИНЫН... ПЕРЕЛЫГИ... АХАМИНА... ИЛГЫН УЧ... БУР... Барги бари... удаан с... дамрилх... рятавтод... мэрлэгш... үрилэгш... элэй гр... БУРЛАКОВ... БАНСКИН ХА... ВАЛЕНИИ... ОКИН А... ИТНН ХАР... ТОСТАЙ ПАР... ЛАНЦОВА... ЗАБАБАР... ЭДБЭРИИ... НЕНЕР;... ОСИПОВ... То-Байгал... ИЛГЫН УЧ... НИИСТ;... АТРУШЕ... ААН-ҮДЭ Х... ИЛГЫН 1-ДЭ... НИИСТ;... САВОСТИН... БАНСКИН ХА... ВАЛЕНИИ... БУРЯА... Буряад Рес... лалай Сове... ймагай... еска... хитэйгээр... тай зон... тэй даш... публикын... эдэлэй... АЛСАРА... Буряад Респу... АНДОК... КОВНАЕ... поэте... ОРОДИН... чые - Хо... комитед... АНДИН... де - Хори... хэтэй тү... Буряад Р... ТҮҮҮЛЭГШ... лан-Үдэ... 1999 оной... 233 - II... Буряад Рес... лалай Сове... публик... ин зур... тэйгээр... мэрлэгш... ван АК... товичы...

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН
ПРЕЗИДЕНТЫН

ЗАРЛИГУУД

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭНҮҮДЫЕ ОЛГОХО ТУХАЙ

Республикын автомобильна
хүжөөлгэдэ габьяатай
байнанын ба үни удаан саг соо
оролдосотойгоор хүдэлмэрилхэнэйн
хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдые олгохо
тухай
**БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН
СПОРТЫН
ГАБЬЯАТА
АНДРЕЙ АНДРЕЕВИЧЕ**
Анатолий
Андреевиче - Загарайн харгы
захабарилга-барилгын участогай
машиннын жолоошон;
**БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН
ГАБЬЯАТА
АНДРЕЙ АНДРЕЕВИЧЕ**
Анатолий
Андреевиче - Загарайн харгы
захабарилга-барилгын участогай
машиннын жолоошон;
**БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН
ГАБЬЯАТА
АНДРЕЙ АНДРЕЕВИЧЕ**
Анатолий
Андреевиче - Загарайн харгы
захабарилга-барилгын участогай
машиннын жолоошон;

жолоошон;
ЧЕРКАШИН Николай Егоровичто -
Улаан-Үдэ хотын харгы захабарилга-
барилгын 1-дэхи участогай автобусой
жолоошон.
**«БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ГАБЬЯАТА
БАРИЛГАШАН»**
**ХАБАРГИН Геннадий Иннокен-
тьевичтэ** - предприятиян таһагай
начальник.
**«БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ГАБЬЯАТА
ЭКОНОМИСТ»**
ВУСОВИЧ Валентина Григорьевнада
- предприятиян таһагай начальник.
Буряад Республикын Президент
А.В.ПОТАПОВ.
Улаан-Үдэ хото,
Правительствын байшан.
1999 оной октябриин 18.
№ 229.

Уйлэдбэридөө үндэр амжалтануудые
туйлаһанайн ба үни удаан саг соо
оролдосотойгоор хүдэлмэрилхэнэйн
түлөө акционернэ «Запбамстрой-
механизация» бүлгэмэй хүдэлмэ-
рилэгшэдтэ Буряад Республикын хүндэтэ
нэрэ зэргэнүүдые олгохо гэбэл:
**«БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ГАБЬЯАТА
ИНЖЕНЕР»**
БОНДАРЕНКО Елена Николаевнада
- оньһожоруулагдамал 136-дахы колоннын
хүдэлмэринүүдые бүтээгшэ.
**«БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН
ТРАНСПОРТЫН
ГАБЬЯАТА
ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ»**
УАЛИЕВ Викторгэ - оньһожо-

руулагдамал 137-дохи колоннын
автомашиннын жолоошон.
**«БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ГАБЬЯАТА
БАРИЛГАШАН»**
ВАНЕЕВ Николай Петровичто -
оньһожоруулагдамал 142-дохи колоннын
ахалагша прораб;
ПОПОВ Иван Харитоновичто -
оньһожоруулагдамал 142-дохи колоннын
экскаваторай машинист.
Буряад Республикын Президент
А.В.ПОТАПОВ.
Улаан-Үдэ хото,
Правительствын байшан.
1999 оной октябриин 20.
№ 233.

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Харгы барилгын эмхи зургаануудта
удаан саг соо оролдосотойгоор
хүдэлмэрилхэнэйн түлөө гүрэнэй
предприятиян таһагай эрхэтэйгээр,
Буряад Республикын
Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха гэбэл:
УЛАКОВ Владимир Степановиче
Буряад Республикын Харгы
захабарилга-барилгын
машиннын жолоошон;
УЛАКОВ Владимир Степановиче
Буряад Республикын Харгы
захабарилга-барилгын
машиннын жолоошон;
УЛАКОВ Владимир Степановиче
Буряад Республикын Харгы
захабарилга-барилгын
машиннын жолоошон;
УЛАКОВ Владимир Степановиче
Буряад Республикын Харгы
захабарилга-барилгын
машиннын жолоошон;

СТРЕЖНЕВ Николай Васильевиче -
Бэщүүрэй харгы захабарилга-барилгын
участогай экскаваторай машинист.
Буряад Республикын Президент
А.В.ПОТАПОВ.
Улаан-Үдэ хото,
Правительствын байшан.
1999 оной октябриин 18.
№ 228.
Республикын Элүүрые хамгаалгын
болон гүрэнэй зургаануудта үни удаан
саг соо аша үрэ ехэтэйгээр,
хүдэлмэрилхэнэйн түлөө Буряад
Республикын Президентын болон
Правительствын Захиргаанай Нийтын
нэгэдэлнүүдтэй мэдээсэлэй, хэблэлэй ба
харилсаануудай талаар комитедэй
зүбшэлэгшэ **МАЛАНОВ Виссарион
Матвеевиче** Буряад Республикын
Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.
Буряад Республикын Президент
А.В.ПОТАПОВ.
Улаан-Үдэ хото,
Правительствын байшан.
1999 оной октябриин 18.
№ 228.

Республикын эрдэм хуралсалай болон
соёлой талаар габьяатай байнанын ба
үни удаан саг соо аша үрэ ехэтэйгээр
хүдэлмэрилхэнэйн түлөө Буряад
Республикын соёлой министр **РАДНАЕВА
Евдокия Будажаповнае** Буряад
Республикын Хүндэлэлэй грамотаар
шагнаха.
Буряад Республикын Президент
А.В.ПОТАПОВ.
Улаан-Үдэ хото,
Правительствын байшан.
1999 оной октябриин 18.
№ 228.
Үни удаан саг соо оролдосотойгоор
хүдэлмэрилхэнэйн түлөө Северо-
байкальск хотын захиргаанай
эмхидхэлэй таһагые даагша **БАЛЬБУРОВА
Людмила Андреевнае** Буряад
Республикын Хүндэлэлэй грамотаар
шагнаха.
Буряад Республикын Президент
А.В.ПОТАПОВ.
Улаан-Үдэ хото,
Правительствын байшан.
1999 оной октябриин 18.
№ 228.

Хүгжэмэй искусствые хүгжөөлгэдэ
горитой хубитая оруулһанайн ба үни
удаан саг соо аша үрэ ехэтэй зохёохы
ажалайн түлөө Буряадай гүрэнэй оперо
болон баледэй академическэ театрай гол
дуушан **ДАШИЕВ Дугаржап
Цыреновиче** Буряад Республикын
Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.
Буряад Республикын Президент
А.В.ПОТАПОВ.
Улаан-Үдэ хото,
Правительствын байшан.
1999 оной октябриин 15.
№ 228.
Республикын гүрэнэй болон нийтын
эмхи зургаануудта үни удаан саг соо аца
үрэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилхэнэйн түлөө
пенсионер **АЮРОВ Бальжинима
Тудуповиче** Буряад Республикын
Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.
Буряад Республикын Президент
А.В.ПОТАПОВ.
Улаан-Үдэ хото,
Правительствын байшан.
1999 оной октябриин 15.
№ 228.

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН
АРАДАЙ ХУРАЛАЙ
ТОГТООЛНУУД

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ
ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай
Хуралай Совет иигэжэ тогтооно:
Буряад Республикын Арадай
Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар
шагнаха гэбэл:
**УЛААН-ҮДЭ ХОТЫН ОКТЯБРЬСКА
РАЙОНОЙ СУҮДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН
ОРЛОГШЫН ТУШААЛДА ТОМИЛХЫЕНЬ
РОССИН ФЕДЕРАЦИИН ПРЕЗИДЕНТДЭ
ЗҮБШӨӨЛӨӨ ҮГЭХЭ ТУХАЙ**
Буряад Республикын Конституциин 86-дахы статьятай
зохилдуулан, Буряад Республикын Верховно сүүдэй
зууршалгын үндэһөөр Буряад Республикын Арадай Хурал
иигэжэ тогтооно:
Улаан-Үдэ хотын Октябрьска районой сүүдэй
түрүүлэгшын орлогшын тушаалда **ФИЛИППОВ Валерий
Петровиче** томилхыень Россин Федерациин
Президентдэ зүбшөөлөө үгэхэ.
Буряад Республикын Арадай
Хуралай Түрүүлэгшэ **М.И.СЕМЕНОВ.**
Улаан-Үдэ хото,
1999 оной сентябриин 28.
№ 263 - II.
**БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ҺУНГУУЛИН
КОМИССИИН БҮРИДЭЛДЭ ДУРАДХАГДАҺАН
КАНДИДАТУРЫЕ БУРУУШААХА ТУХАЙ**
Буряад Республикын Конституциин 86-дахы статьятай,
«Буряад Республикын Һунгуулиин комисси тухай»
Хуулитай зохилдуулан, Буряад Республикын Арадай
Хурал иигэжэ тогтооно:
1. Буряад Республикын Һунгуулиин комиссиин
бүридэлдэ **Убеев Дмитрий Михайловиче** оруулха
гэһэн Россин Либерально-демократическа партиин
Дээдын соведэй дурадхалые ниусаар дуугаа үгэлгын
дүнгүүдээр буруушааба.
2. Россин Либерально-демократическа партиин
Дээдын соведтэ энэ Тогтоол эльгээхэ.
3. Тус Тогтоол абтаһан саһаа хүсэлдөө ороно.
Буряад Республикын Арадай
Хуралай Түрүүлэгшэ **М.И.СЕМЕНОВ.**
Улаан-Үдэ хото,
1999 оной сентябриин 28.
№ 265 - II.

Арадай Хуралай Хүндэлэлэй
грамотаар шагнаха.
**Буряад Республикын Арадай
Хуралай Түрүүлэгшэ
М.И.СЕМЕНОВ.**
Улаан-Үдэ хото,
1999 оной октябриин 13.
№ 237-II.
Буряад Республикын Арадай
Хуралай Совет иигэжэ тогтооно:
Буряад Республикын Арадай
Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар
шагнаха гэбэл:
республикын мэргэжэлтэ
искусствые хүгжөөлгэдэ горитой
хубитая оруулһанайн түлөө
Буряадай гүрэнэй оперо болон
баледэй академическэ театрай гол
солист **ДАШИЕВ Дугаржап
Цыреновиче;**
библиотекеын хэрэгүүдые
эмхидхэлгэдэ горитой хубитая
орзуулһанайн ба үни удаан жэл
соо зохёохы ажалайн түлөө:
МИНЕЕВА Анна Фёдоровнае -
Ярууны аймагай түбэй
библиотекеын хүүгэдэй таһагые
даагша;
ХАРИТОНОВА Александра
Семёновнае - Ярууны аймагай
Комсомольскын хүдөөгэй
библиотекеые даагша.
Буряад Республикын Арадай
Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо
В.В.ИЗМАЙЛОВ.
Улаан-Үдэ хото,
1999 оной октябриин 12.
№ 235 - II.

Буряад Республикын Арадай
Хуралай Совет иигэжэ тогтооно:
Буряад Республикын Арадай
Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар
шагнаха гэбэл:
Хэжэнгын аймагай Дунда-
Худанай дунда хургуулиин 70
жэлэй ойтой дашарамдуулан,
дороһоо ургажа ябаа залуу
үетэниие хургалгада ба
хүмүүжүүлгэдэ туйлаһан
амжалтануудайн түлөө хур-
гуулиин директор **ЖАНЧИП-
ДОРЖИЕВА Дашима Дашидор-
жиевнае;**
дороһоо ургажа ябаа залуу
үетэниие хүмүүжүүлгэдэ ба
хургалгада амжалтануудайн
түлөө:
БАДМАЕВА Светлана
Бадмаевнае - багша;
ГОМБОЕВ Юрий
Жамбаловиче - багша;
ДАМДИНЖАПОВА Галина
Дагбаевнае - багша;
САМБАЕВА Татьяна
Дондоловнае - багша;
дороһоо ургажа ябаа залуу
үетэниие хүмүүжүүлгэ ба
хургалгые эмхидхэлгэдэ
туйлаһан амжалтануудайн
түлөө Сэлэнгын аймагай
Харганагай дунда хургуулиин
директор **БАНЗАРАКЦАЕВ
Сергей Пурбуевиче.**
Буряад Республикын Арадай
Хуралай
Түрүүлэгшын орлогшо
В.В.ИЗМАЙЛОВ.
Улаан-Үдэ хото,
1999 оной октябриин 12.
№ 236 - II.

Октябрийн 30 - Политическэ хамалганһаа хохидогшодой үдэр

ЗОНОЙ ЗОБОЛОН ХИЗААРГҮЙЛ

Политическэ хамалганһаа хохидогшодой үдэр Россияда 1991 оной октябрийн 30-да жэл бүри үргэнөөр тэмдэглэгдэнэ. Харин манай республикада энэ үдэр Буряад Республикын Правительствын тусхайта Тогтоолоор 1994 онһоо тэмдэглэгдэдэг болонхой.

Гүрэнэй захиргаанай тусхай шиидхэбэрээр хулаагшалуулан, сүлэгдэн, тусхайта газарнуудта баалалтаар ажаллахаар эрхээ хагагдан хүнүүд политическэ хамалганда орогшодой зэргэдэ оруулагдана.

Эрхэтэдые социальна талаһаа аюултай гээд гүрэнөөр, тэрэ үеын политическэ байгуулалтын хүтэлбэрээр гэмнэгдэн хүнүүд өөрынгөө хараа бодолынгоо, үндэһэ яһатанай илгаагай, шажан мүргэлэй болон бусадшые ханамжануудайнгаа түлөө иимэ гэмнэлэгдэ хабаадуулагдадаг байһан юм.

Политическэ хамалганда орожо, буудурта ороһон, үгышые һаа, сүлэлгэдэ һаа бараһан хүнүүд хохидогшодой тоодо оруулагдана гээл: ямаршые гэм зэмгүйгөөр хардуулан хүнүүдэй үхибүүд, түрэлхидын, хардуулан хүнүүдэй һамган гу, али үбгэнийн орохо зэргэтэй.

Хуули сахилгын зургаануудай мэдээгээр Буряад Республикада 1928 онһоо 1953 он болотор 20 мянган хүн хамалган харшалагада ороһон байха юм. Энэ ябадалһаа уламжалан, дүтэрхы тоо баримтаар аяар 50 мянган эрхэтэд, түрэл гаралнуудын хохидогшон болоно. Политическэ хамалгын түлэг 1937-1938 онуудта Буряадта 6836 хүн хаагдһан, харин тэдэнэй 3 мянганһаа дээшэн буудур абһан бэлэй.

«Панмонголой, революцида эсэргүү харша, буһалгаата эмхи» гээд тоологдодог гэмнэлэгдэ 2026 хүн, тэдэнэй

1300-ниинь шажан мүргэлэй түлөөлэгшэд байһан юм. Тэдэнһээ гадна республикын бүхы шахуу хүтэлбэрлэгшэд, ВКП (б-гэй) обкомой нэгэдэхи секретарь түрүүтэй М.И.Ербанов энэ статьягаар хардуулагдажа, Бурят-Монголой АССР-ые СССР-һээ һалгажа, Японой харшалалга дорохи Монголой агууехэ гүрэн байгуулха ябуулга эмхидхэдэг байһан гээд гэмнэгдэн байха юм.

Мүн энэ һүйдхэлтэ онуудта Зүүн зүгые шэнжэлдэг элитэ эрдэмтэд Ц.Жамсарано, Б.Барадин, уран зохёолшод Ц.Дондубон, П.Дамбинов, МНР-эй Реввоенсоведэй түрүүлэгшэ байһан, Зүүн зүгэй ажалшадай коммунист университетэй политэкономийн кафедрын профессор Э.Д.Ринчино болон бусад ами наһаяа алдһан бэлэй. Шажан мүргэлэй эмхи зургаануудай олон түлөөлэгшэд хамалганда ороһон гээд мэдээжэ. 1938 оной һүүл болотор 1900 ламанар тушаагдһан түүхэтэй. Шажан мүргэлэй, дипломатиин болон ниитын элитэ ажал ябуулагша Агваан Доржиев харшалуулагдажа, Верхнеудинскын түрмэдэ һаа бараа. Ямаршые гэм зэмгүйгөөр Буряадай 24 чекист хардуулагдаһан түүхэтэй. Россия Федерацийн Аюулгүйе сахилгын федеральна албанай Буряад Республикадахи управлениин архивай жасада РСФСР-эй УК-гай 58-дахы статьягаар гэмнэгдэн 19 мянган хүнэй хэрэгүүд хадагалагдажа байдаг. Республикын Дотоодын хэрэгүүдэй министрствын архивай жасада 2500 хулаагуудай болон тэдэнэй түрэлхидэй, захиргаанай шиидхэбэрээр зөөриез хуряалгаһан 4500 хүнүүдэй хэрэгүүд хадагалагдана. Тэдэнһээ гадна эндэ сүлэлгэдэ хабаадуулагдаһан 11 мянган хүнүүдэй хэрэгүүд бии юм.

Мүнөө үедэ республика соо 16 мянган хүн хэрэгүүд сагааруулагданхай, РСФСР-эй УК-гай 58-статьягаар хуули бусаар гэмнэгдэн 13 мянган эрхэтэ хэрэгүүдые Буряад Республикын прокуратура политическэ хамалгануудһаа хохидогшон 3 мянган хэрэгүүд, республикын Дотоодын хэрэгүүд министрствээр 3 мянган хулаагуудай бос сүлүүлэгшэдэй, политическэ харшалалганууд хохидогшон 600 хүнэй хэрэгүүд сагааруулагданхай.

Политическэ хамалган болон харшалалганууд хохидогшон, сагааруулагдаһан 3500 хүн республика Ажалай болон хүн зониие социальна талаһаа хамгаалай министрствэдэ бүридхэдэ абтанхай. Тэдэнэй 2 шахуунь Улаан-Үдэ хотодо ажалуудаг «Политическэ хамалганда орогшодые сагааруула туг Россия Федерацийн Хууляар хараалагдай хүнгэлэлтэнүүдые эдэ зон хэрэглэнэ.

Байгша оной октябрийн 29 болон 30-най үдэр политическэ хамалганһаа хохидогшодой үдэрнүүд Улаан-Үдэдэ, хүдөө нотагуудта үргэнөөр тэмдэглэгдэнэ. Эдэ үдэрнүүдтэ митингүүд, суглаанууд, дурасхан үдэшэнүүд, архивай болон номой материалнууд хэрэглэһэн выставкэнүүд үргэнөөр үнгэргэгдэнэ харшаалагдана. Лицей болон «хургуулинууд» «дурасхаалай хэшээлүүдтэ» энэ зоболонгы бээдэ үзэһэн үндэр наһатайшуул уригдаха.

Байгша оной октябрийн 29-дэ Улаан-Үдэ политическэ хамалгануудһаа хохидогшодой үдэр зориулагдаһан ниитын суглаан үнгэргэгдэхэ. Мүн хэмжээ ябууланууд хотын район бүхэндэ үргэнэ эмхидхэгдэхээр хүлээгдэнэ.

Хани барисаата гүрэнүүдтэ

МИНСКЫН МОТОВЕЛОЗАВОД: СЭНГЭЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛЭНГҮЙ АМИДАРХА

Энэ статьягай нэрэ соо тодорхойлогдоһон зорилго дэгдэ һанагдһан бэшэ гээд һанагдана. Тус заводой директор Анатолий Язвинскийн ханамжа эндэ дурадхая. Мүнөө дээрээ завод үйлэдбэрээр ашагтай болгонхой. Өөрын магазин нээжэ, худалдаа эрхилдэг эмхинүүдые урижа, суг харилсан ажалаха зорилго табинхай. Зүгөөр Россия болон Украинын олзын хэрэг эрхилэгшэд Беларусийн эрхилэгшэдһээ һайнаар харилсаа тогтоонхой.

ПРЕДПРИЯТИИ ТЕХНИЧЕСКАЯ ПОЛИТИКАЯ ХУБИЛГАНА

Минскийн мотоцикл болон велосипед бүтээдэг завод (ММВЗ) Европо дотор ори ганса юм, иимэ түхэлэй завод бэшэ үгы. Совет үедэ эндэ жэл бүри 250 мянган мотоцикл, хэдэн мянган велосипед гаргадаг байгаа. СССР-эй бутарап

һалахада, үйлэдбэрийн хэмжээн доошолжо, амидархын тула завод техникескэ шэглэлээ һэлгэхэ, хубилгаха баатай болоо бэлэй. Хари гүрэнүүдэй дэлгүүр дээрэ сэхэ гараха аргын олгогдохо, тэндэ бата бэхи һуури эзэлхээ оролдно гэжэ хэлэлтэй. Зүгөөр бүтээнхээ наймаалха хушанайнгаа холбоо барисаануудые алдаагүй зандаа. Энэ зорилгоёо брелүүлхын тула дэлгүүрэй «хуули» һайн мэдэхэ хэрэгтэй гээшэ ааб даа. Тиймэһээ худалдан абагшадайнгаа тала хаража, эрилтэнүүдтэнь анхаралаа хандуулжа, тэдэнэйнгээ захирые хуулиа болгоо. Удангүй тэрэн үрэ дүн асараа бэлэй: һүүлэй үедэ завод шэнэ 8 түхэлэй велосипедүүдые бүтээжэ эхилээ. Эдэнэй дунда хадатай газараар ябаха велосипед суутай юм. Түрүүшынхиеэ 1995 ондо зохёогдоод, мүнөө тэрэнэй үйлэдбэри ехээр дээшэлэнхэй. Гадна эндэ КИ-15 кресло-колясканууд, велотренажернууд болон бусад зүйлнүүд бүтээгдэдэг. Тийхэдэ

хари гүрэнүүдтэй холбоо барисаа байгуулжа, тэдэнэй захилаар мотоцикл гаргана. Жэшэнь, «Триал» түхэлэй мотоцикл Британийн захилаар бүтээгдээ.

Совет үеынхидэ орходоо; тус заводой ажалшадай тоо 2 дахин хороһон байна. Мүнөө эндэ 4,3 мянган хүн хүдэлмэрилнэ. А.Язвинскийн хэлэхээр, һүүлэй үеын 3 жэлдэ завод панхаруугаха туйлдаа хүрэн юм. Үйлэдбэрийн хэмжээнэй доошололго гол шалтагаан гэжэ директор тоолоно. 2 жэлэй саана шэнээр томилогдоһон директорэй сүүдхын 2 мянган велосипед бүтээхэбди гэжэ сонсоходоон, хэншые этигээгүй: тэрэ сага сүүдхэдэ оройдоол 80 велосипед гаргадаг байгаа. Харин мүнөө завод жэлдээ 2200 велосипед үйлэдбэрилнэ. Энэнь 1991 оной хэмжээнтэй адли.

ЗАВОДЫЕ ЮУН АБАРААБ?

Тус завод мотоцикл, велосипедэй бүхы зүйлнүүдые

өөрөө бүтээдэг. Энэнь тэрэнэй онсо илгаань гээшэ. Мүнөө 12 хари гүрэнүүд руу (Вьетнам, Иран, Турци, Египет, Латинска Америкэ...) мотоциклнуудаа эльгээнэ. Экспортнь 92%. Харин велосипедүүдын ехэнхидээ СНГ-гээр тарадаг. Тус үйлэдбэрийн 70% Росси дотор эльгээгдэдэг. Директор өөһэдынгөө наймаанда голхорно. Завод сэнгын нэмэнгүй, үйлэдбэриез өөрынгөө дэлгүүртэ 15 процентээр үнэгүйгөөр гаргахаяа зүбшөөнэ. Иигэжэ үйлэдбэрийнгөө хэмжээ ехэ болгохын, үргэдэхын ашаар оршоод дээшэлүүлхэ хүсэлэнтэй. Энэ жэлэй түрүүшын хахадай дүнгүүдээр үйлэдбэринь 39 процентээр дээшэлһэн байна.

ХУДАЛДААНАЙ ШИИДХЭГДЭЭГҮЙ АСУУДАЛНУУД

«Наймаашадта бүтээһэнэ үнэгүйгөөр үгэхэдөө, зондо

баһал үнэгүйгөөр худалдаха дурадхаабди. Үгы һаа үйлэдбэрийнмгай 70% процентыень абаад, Россия Украина хоёртой өөһэ тоитсыя буюу наймаасалдагты, Беларус хэрэгтэй эд бараагаар андаа хэгты гэжэ хэлээбди. Хар урдаһаамнай фирмеи магазинуудые нээгтыт га харюу үгөө. Теэд даб дээрэ магазинуудые барим эмхидхэхэ аргамнай үгы. Гагададын дэлгүүр дээрэ хүшэр байдал тогтонхой. Ии внебиресоберебариае бариае Вьетнамай дэлгүүр үгы болгохо гэнэн һаа ябуулна. Энэ хэрэг бээлүүд тула 80 мянган америк доллар гаргашалагдана. Тиймэ мотоциклнууднай 15% процентээр үнэтэй болоо. Иимэл хүшэр байдалда ор байнабди даа», - гэжэ директор хөөрөө хэн.

Андрей САЛЬНИКОВ

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

<p>Ахамад редактор А.А.АНГАРХАЕВ. РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: Б.М.Ж. БАЛДАНОВ (ахамад редакторай орлогшо), Г.Х.ДАШЕЕВА (ахамад редакторай орлогшо), Б.В.ТЫНДЫНЦЫРЕНОВ (харюусалгата секретарь), Е. К. ХАНХАЛАЕВ (Буряад Республикын Правительство), Б.Ц.СЕМЁНОВ (Буряад Республикын Арадай Хурал), таһагуудые даагшад: А.Ш.ХУБИТУЕВ, А.А.Н.ГЕРГЕНОВ, Т.В.САМБЯЛОВА, С.Д.БУДАЕВ, Л.Д.ТАПХАЕВ, Д.Д.АНГАЕВ (ахамад редакторай орлогшо), Н.Д.НАМСАРАЕВ, В.И.ПИНТАЕВ (хэблэлэй директор).</p>	<p>Манай адрес: 670000, Улаан-Үдэ хото, Каландаришвилиин үйлэс, 23, "Буряад үнэн" газетын редакци. E-mail: unen@burnet.ru.</p>	<p>Газетэ хэблэлэй 1 хуудан хэмжээтэй. Индекс 50901. Хамтын хэһэг 18.500. Хэблэлдэ тушаагдһан сар 17.00.</p>	<p>"Республиканска типографи" гэгдэ АО-до газетэ 2500 хэһэгээр хэблэгдэ. Директорэйнь телефон: 21-40-43. Б-0079-дэхи номертойгоор бүридхэлдэ абтанхай. Заказ № 8586.</p>
<p>Редакциин телефонууд: ахамад редакторай - 21-50-96, приёмнын - 21-54-54, ахамад редакторай орлогшонорой - 21-68-08, 21-64-36, харюусалгата секретарийн - 21-50-96, секретариатай - 21-50-52, таһагууд:экономикын болон политикын - 21-63-86 (даагшань), 21-34-05, соёлой, түүхын болон спортын - 21-60-21 (даагшань), 21-57-63, залуушануудай - 21-60-21, рекламн, коммерческэ ажалай болон захилай - 21-62-62, 21-67-81, хэблэлэй - 21-55-97, оперативнай - 21-60-21, компьютернай түбэй - 21-66-76, бухгалтерийн - 21-23-67, вахтын - 21-60-21.</p>			
<p>Тоонуудай, бодото, баримтануудай, хүнэй, нотагай нэрэнүүдэй бэшэлые хазгайруулан ушарта авторнуудын харюусалгатай. Редакциин ханамжа автарайхитай адли бэшэ байжа магад.</p>			